

י"ח באב תשפ"ד
22 אוגוסט 2024

רכזים ומורים

שלום רב !

חוזר מפמ"ר במוזיקה לשנה"ל תשפ"ה

רכזי מגמות ומורים למוזיקה,

אני מקווה כי ניצלתם את חופשת הקיץ למנוחה ולאגירת כוחות, כדי שתוכלו להמשיך במלאכה המשמעותית שלכם במגמות המוזיקה. אמנם חלף כבר זמן, ולצערנו אנחנו עדיין בתוך האירוע, אך קשה לשכוח את הקשיים שהערימה עלינו התקופה שלאחר ה-7 באוקטובר. העבודה המורכבת לצד האירועים מחזקת את תפקידה של מערכת החינוך בכלל ולימודי המוזיקה בפרט בהיותם מרחב מוגן רגשי ומקור לשגרה שהתלמידים זקוקים לה.

בשנים האחרונות עבדנו במודל הדרכה, והשנה נמשיך לעבוד על פי מודל זה, שבו לכל מדריך יש מספר מגמות איתן הוא בקשר שוטף. הקשר כולל: עדכונים, למידת עמיתים, פתרון בעיות והעברת מסרים - כל זאת על מנת להיות קשובים, יעילים, רלוונטיים, ובעיקר, לתת מענה לצרכים העולים מן השטח. אנו נדייק את המודל הזה מול מדריכי המגמות כדי למקסם את התהליך לרווחת רכזי המגמות והמורים.

אני שמח לבשר כי התחלנו בכתיבת יחידת ההתמחות של הפקה מוזיקלית, הן עבור המגמות והן עבור תלמידי רסיטל. בכך נשלים את המהלך של יחידות ההתמחות ונאפשר לכמה שיותר תלמידים לקחת חלק בלימודי מגמת המוזיקה ולהתחבר לנקודות העניין שלהם בלמידה.

מערכת החינוך נערכת לשינויים ולגישות פדגוגיות חדשות, שתקופת הקורונה האיצה את תהליכי הפיתוח וההבנה בנחיצותן, לצורך עיצוב דמות הבוגר והכנתו לעולם בו המציאות משתנה. עולם המושגים הפדגוגיים שנחשפנו אליהם כולל: לומד עצמאי, AI, חשיבה יצירתית והוראה רב-תחומית.

השנה, לאחר דחייה של שנה בעקבות המצב, נתחיל ללמד על פי העדכון בתוכנית הלימודים את תלמידי כיתה י'. תלמידים אלה ייבחנו באופן המשקף את הרציונל שלנו: הדגשת המיומנויות, ציוד התלמידים בידע מוזיקלי רלוונטי שייטמע בהם ולא יישכח מיד לאחר הבחינה ומתן כלים ומידע שילוו אותם בהמשך חייהם. אנו רואים בעיני רוחנו את דמות הבוגר ואת ארגז הכלים שבו אנו רוצים לצייד את הבוגרים שלנו. תוכנית זו תפורט בהמשך המסמך. לתלמידים שכבר החלו את לימודיהם במגמה (תלמידי שכבות י"א ו-י"ב) אין שינוי בצורת ההיבחנות, אלא רק חזרה לתוכנית הלימודים המלאה, ללא מיקוד, תוך חידוד מספר נושאים שיפורטו גם הם במסמך.

ההערכה הפנימית (50%) מאפשרת לכם, המורים, לקחת את תוכנית הלימודים ולייצר פואמות חינוכיות המותאמות לכם כמורים (בחירת חומרים ודרכי הוראה), וזאת מתוך התאמה מדויקת לצרכי התלמידים אותם אתם מלמדים. אנו סומכים עליכם ומעריכים אתכם כאנשי חינוך. צירפנו במסמך זה קישור למסמך הנקרא "קולן", שהינו כלי להתבוננות על תהליך עיצוב המגמה. כלי זה פותח במיוחד כדי לסייע לרכזי המגמות לנהל את התהליכים הפדגוגיים במגמה.

לצד התהליכים המבורכים האלה, אנו נערכים גם להדרכה על ההערכה הפנימית באמצעות מניפת ההדרכה במטרה לטייב את התהליך. אנו מבקשים מרכזי המגמות לדייק את הגישות של הוראה, למידה והערכה ולפנות לפדגוגיות של למידת חקר, תלקיט, למידה מבוססת פרויקטים (PBL) וכדומה. אנו נתקלים בדוגמאות מעוררות השראה של מודלים הנוצרים על ידי המורים בשטח.

שיפרנו משמעותית את סביבת הלימודים באנתולוגיה, וכעת התווספו אליה גם 10 יצירות מתחום הפופ-רוק והג'אז. אנו בטוחים כי סביבת הלימוד באנתולוגיה במתכונתה הנוכחית תשפר את תהליכי ההוראה, וזאת לצד מחשבה על הוספת יצירות מוכרות יותר לבקשת רכזי המגמות.

לכולנו אותה מטרה: הצלחת תלמידיכם והצלחתכם להובילם לתהליך חינוכי, ערכי ומשמעותי ולהישגים היא הצלחת הפיקוח על החינוך המוזיקלי.

עם סיום חופשת הקיץ ובפתחה של שנת תשפ"ה הבאה עלינו לטובה, אני מבקש לברך אתכם בברכת שנת לימודים פורייה ומוצלחת עם המשך עשייה מוזיקלית חינוכית, איכותית ומגוונת. שתהיה זו שנת יצירה, שנה של גילוי עניין, אתגר והנאה בתהליך ההוראה. **יחד עם כל מדינת ישראל, אני מייחל להחזרת החטופים, להחזרת התושבים לבתיהם בצפון ובדרום, לחזרת חיילינו בשלום משדה הקרב ולהחלמת הפצועים.**

בצלאל קופרווסר, מפמ"ר מוזיקה

פירוט התכנים בחוזר זה:

- 4..... הודעות המזכירות הפדגוגית
- 4..... א. תכנית תהוד"ה (תכנית לחיזוק הוראה דיגטלית היברידית)
- 4..... ב. מיקוד
- 4..... ג. תכנית סמסטר ראשון בתיכון
- 4..... ד. תכנית גמישות פדגוגית ניהולית (גפ"ן)
- 4..... ה. מיומנויות ב"תפיסת הלמידה המתחדשת"
- 5..... ו. תחום שינויי האקלים
- 5..... ז. למידה עצמאית ולמידת עמיתים
- 5..... ח. למידה רגשית וחברתית (SEL)
- 5..... ט. אתיקה בחינוך לאמנויות
- 5..... י. מאגר הסרטים – אקדמי +
- 6..... דבר מנהלת אגף אמנויות
- 7..... מתווה תכנית הלימודים במוזיקה ואופני הערכה
- 7..... מודל הלימודים במגמת המוזיקה לניגשים בשנים תשפ"ה:
- 8..... הבדלים בהיבחנות בשנת תשפ"ו (חזרה לתוכנית תשפ"ד המקורית):
- 9..... מודל ההיבחנות החיצונית במגמת המוזיקה לניגשים בשנת תשפ"ז:
- 9..... יחב"ס / יחידות הרחבה
- 10..... הנחיות לרכז/ת המגמה
- 10..... עדכון נתוני מגמה
- 10..... תכנית סמסטר ראשון בתיכון
- 10..... מידע חיוני נוסף
- 12..... הדרכה על הערכה
- 13..... השתלמויות, כנסים וימי עיון במוזיקה
- 13..... שמרו את היום
- 13..... השתלמויות צפויות בשנת תשפ"ה
- 14..... צוות הפיקוח וההדרכה על לימודי המוזיקה תשפ"ה

הודעות המזכירות הפדגוגית

א. תכנית תהוד"ה (תכנית לחיזוק הוראה דיגיטלית היברידית)

מטרת התוכנית היא חיזוק מיומנויות ההוראה הדיגיטליות לשיפור הלמידה היעילה מרחוק בשגרה ובחירום. במסגרת התוכנית פורסמו תלקיטים למנהלי בתי ספר ולרכזים הפדגוגים ראו - [כאן](#) בקורסים העמקנו את ההתייחסות בביצוע לשיטות הסומטיות ושילובן בייחוד במצבי חירום לחיזוק החוסן, חידוד ושכלול מיומנויות דיגיטליות בהוראה והצגנו חומרי הוראה דיגיטלים חדשים. כלל החומרים מופיעים במרחב הפדגוגי באריח למידה בחירום : למידה בחירום חטיבה עליונה ראו - [כאן](#)

ב. מיקוד

אנו מקווים ומצפים ששנת תשפ"ה תהיה שנת לימודים סדירה ומלאה. בהתאם לכך, נושאי הלימוד לבחינות הבגרות, משמע- היקף החומר וחוקי המענה יהיו כפי שהוגדרו בספטמבר 2023, שנת הלימודים תשפ"ד, טרם המלחמה. (ללא הקלות שניתנו בתקופת המלחמה) נושאי הלימוד מפורטים בהמשך. מתווה הבגרויות של תלמידי הצפון והדרום ידון בתחילת שנת הלימודים תשפ"ה, בהתאם להתפתחויות הביטחוניות.

ג. תכנית סמסטר ראשון בתיכון

בשנת תשפ"ה אנו פותחים תכנית בה יתאפשר לכל תלמיד ותלמידה ללמוד קורס אקדמי, משולב דיגיטל, שיהווה חלק מתכנית הלימודים הנלמדת לבגרות. הקורס ילמד בבית הספר במסגרת הכיתתית, בהוראה, ליווי ותמיכה של המורים. הבחינה תתקיים במוסד האקדמי ותהווה חלופה חלקית של הבגרות במקצוע הנבחר בתוספת בונוס שינתן על הציון האקדמי. תכנית זו תיצור גשר לאקדמיה תוך נתינת הזדמנות שווה לכלל התלמידים. התכנית תאפשר לתלמידים לרכוש כלים ללמידה עצמאית ולמיומנויות המאה ה-21 יחד עם צבירת נקודות זכות לאקדמיה. במקביל, התכנית תזמן למורים אפשרויות לרכישת ידע עדכני ורלוונטי בתחום הדעת, ולהרחבת ארגז הכלים הפדגוגי והטכנולוגי. המורים המשתתפים בתכנית יחויבו בפיתוח מקצועי. בתחום המוזיקה תפעל התוכנית באקדמיה הגבוהה למוזיקה ולמחול בירושלים. לפרטים נוספים ניתן לפנות לאתר התכנית ראו - [כאן](#)

ד. תכנית גמישות פדגוגית ניהולית (גפ"ן)

מערכת החינוך הישראלית הטמיעה בשנת הלימודים תשפ"ג את תכנית הגפ"ן. בית הספר, מקבל משאבים בסלים שונים ויכול להתאים את הדגשים, הצטיידות בית ספרית ואת התכניות אותם יפעיל, לאוכלוסיית התלמידים והמורים ולקהילה. ימי ההדרכה המוסדיים, שעות העידוד לרבות במוזיקה תוכניות משלימות והעשרה כגון סל תרבות ומאגר המענים, **והשנה גם הצטיידות למגמות מוזיקה**, יפעלו רק באמצעות מערכת זו וחשוב להיערך לכך מראש.

ה. מיומנויות ב"תפיסת הלמידה המתחדשת"

מטרת החינוך בישראל לטפח לומד בעל ידע, מיומנויות וערכים שיאפשרו לו להתפתח לאדם משכיל, למצות יכולותיו ולתרום לחברה. [תפיסת הלמידה המתחדשת 2030](#) מגדירה את מטרות הלמידה במערכת החינוך. הוגדרו שלוש-עשרה מיומנויות הנחלקות לארבעה אשכולות : חשיבה, רגשי, חברתי וגופני.

ו. תחום שינויי האקלים

שינויי האקלים כבר גורם לעליה בתדירות ובעוצמה של אירועי מזג אוויר קיצוניים ומהווה אתגר הולך וגדל לבריאות, לחברה ולכלכלה, לתשתיות ולביטחון. למערכת החינוך תפקיד חשוב בבניית החוסן החברתי בעת המשבר. התלמידים זקוקים לידע, מיומנויות וערכים כדי להבין את העולם המשתנה, להתמודד עם ההשלכות של שינויי אקלים באופן המותאם לגיל ולפעול להפחתת הפגיעה במערכות כדה"א. החל מתשפ"ג נכנסה תוכנית חובה בתחום שינויי אקלים והנושא נלמד כתחום עצמאי. מומלץ להתייחס לנושא גם בתחומי הדעת המגוונים. בשנה זו יצא אוגדן אקלים ואומנויות ובו יחידות הוראה בין תחומיות בנושא אמוניות ושינויי אקלים.

ז. למידה עצמאית ולמידת עמיתים

למידה עצמאית מתרחשת כאשר התלמידים מתכננים ומנהלים את הלמידה, מגיעים לתוצר ושותפים להערכה. שבעת העקרונות מקדמי הלמידה העצמאית הם: הגברת המוטיבציה; המודעות והכוונה עצמית; ידע והתנסות קודמים; ביצוע הבנה; הקשר רלוונטי ואותנטי; דיאלוג ומשוב.

ח. למידה רגשית וחברתית (SEL)

טיפוח של מיומנויות חברתיות רגשיות (SEL) נחשב כיום כנדבך חשוב ובלתי נפרד מתהליכי חינוך ולמידה, זאת בין השאר לנוכח התפתחויות טכנולוגיות מואצות ושינויים תרבותיים וחברתיים המאפיינים את המאה ה-21. הנהלת משרד החינוך מכירה בחשיבותן של מיומנויות חברתיות רגשיות ומתמודדת עם הנושא בדרכים מגוונות, שהמשותף להן הוא התפיסה שזירת בית הספר משמשת "מגרש אימונים" להתפתחות רגשית-חברתית של תלמידים. האמוניות הן כלי עיקרי לקידום למידה רגשית וחברתית על אחת כמה וכמה לתלמיד שעוסק באמוניות. דו"ח המדען הראשי בנושא למידה רגשית וחברתית ראו - [כאן](#).

ט. אתיקה בחינוך לאמוניות

התמודדות עם סוגיות אתיות היא חלק מעבודתם החינוכית של המורים בתחומי האמונות השונים. תחום האתיקה מתמקד בחיים הטובים הראויים לבני האדם בכלל ובדרכי ההתנהגות הראויות בפרט - ביחסים הבין-אישיים, החברתיים והמקצועיים. לאורך השנים חלים שינויים רבים בסוגיות אתיות מרכזיות, כגון כבוד האדם, שוויון ערך האדם, חירויות הפרט, היחסים בין המינים, זכויות הילד, האוטונומיה של היחיד, החופש האמנותי ועוד. כמו כן מתקיים שיח תמידי על הגבולות הראויים בין הליבה האוניברסאלית של האתיקה (אדם באשר הוא אדם) לבין התפיסות האתיות השונות המושפעות מהמאפיינים המובהקים של התרבויות והחברות השונות (אדם כבן תרבות מסוימת).

האתיקה של החינוך לאמוניות, כתחום משנה של האתיקה החינוכית, אינה יוצאת מן הכלל וברוח זו נכתב קווים אתיים מנחים למורי האמוניות לרבות במוזיקה. אתיקה בחינוך לאמוניות ראו - [כאן](#), יעדים ואתיקה בלימודי מוזיקה ראו - [כאן](#).

י. מאגר הסרטים – אקדמי +

אקדמי+ הוא הספק היחיד לזכויות צפייה בסרטים וזאת דרך פורטל הסרטים, שם גם נמצאים מערכי שיעור אינטראקטיביים ייעודיים למקצועות השונים. מורים מעוניינים יכולים להזמין סרטים ולערוך יחידות לימוד לפיהם בפורטל. ניתן לרכוש מנוי דרך מערכת הגפ"ן.

ליצירת קשר והרשמה למנוי ראו - [כאן](#)

דבר מנהלת אגף אמוניות

מורות ומורים יקרים לאומנויות,

עם פרוש עלינו שנת תשפ"ה זוהי הזדמנות לסכם את מה שעברנו ולהרים מבט אל עבר האופק, בתקווה לימים טובים יותר. שנת תשפ"ד הציבה בפנינו אתגרים בקנה מידה שלא ידענו בעבר, הן כמדינה, כקהילות שונות, כאינדיבידואלים וכמחנכים ומחנכות. בשנה זו ניכר היה שכוחן של האומנויות לריפוי השבר, אם כמזור רגעי ואם כשער כניסה לתהליך מתמשך יותר, כדרך לצאת מטראומה אישית וקולקטיבית וכשפה של תקשורת אישית ובין-אישית הזדהר ובלט מאד.

מורים ומורות רבים איבדו את קבוצת התלמידים שלהם שהתפזרו למרכזי מפונים ברחבי הארץ, או נפגעו בפועל, או חוו קשיי תפקוד ולא הצליחו לחזור ללמידה והוראה. התבוננתי על מגוון הדרכים שבהן העשייה החינוכית והערכית שלכם הייתה הדרך שלכם להתמודד, לתמוך ולשרוד את מה שכולנו עברנו, והתפעלתי מאד. אני רוצה לחזק את כולנו ולומר שאנו משפחה וקהילה מיוחדת של מחנכים באומנויות שתעבור את זה ביחד, גם אם הימים קשים והאופק עדיין לא מתבהר.

בשנה הבאה נמשיך ונפתח את העשייה החינוכית והאומנותית שלנו. השנה אנו יוצאים עם תוכנית לקידום כישרונות ויכולות יוצאות דופן באומנויות באמצעות המקצוע החדש "אומנויות בינתחומי" שיכול, באמצעות מספר אפשרויות ומסלולי לימוד להוביל את התלמידים ל-10 יחידות בגרות באומנויות. בנוסף, כל מקצועות האגף נמצאים בתוכנית האקדמיזציה ובבתי ספר רבים ישלבו המורים בתוכנית הגרות קורסים אקדמיים ותערכנה בחינות אוניברסיטאיות, תוך נתינת עוצמה ונוכחות רבה למורים שמלמדים את התכנית.

המפמ"רים של כמה ממקצועות האגף מציעים לכם תוכניות לימודים חדשות שיושקו בתשפ"ה – תכניות חדשניות ומעוררות השראה שקשורות קשר הדוק הן לעולם העכשווי והן למסורות וערכים מקומיים מהעבר. אני מאחלת לכם הצלחה רבה בהוראת התכניות הללו שידרשו מכם יציאה מהשגרה המוכרת, התאמה ושינוי, התפתחות וצמיחה. כמו כן יועלו תכניות ויחידות הוראה חוצות תחומים, לדוגמא אוגדן האקלים שנכתב בשיתוף עם מומחי אומנויות ומומחים מהטכניון.

בהמשך למדיניות של קידום מצפן הידע, המיומנויות והערכים ברוח מסמך התחדשות הלמידה לקראת 2030 נכתבו מחוונים ויועלו חומרים למרחבי המפמ"רים בנושאי אומנויות ולמידה חברתית-רגשית, למידה בחירום, למידה דיגיטלית-היברידית ועוד. בקרוב יועלה אריח "חשיבה יצירתית" שיאפשר לכם ללמד מתוך מודעות, קריאה בשם ושימוש במדדי הערכה מושכלים על פי מחוון את התכנים שלנו - שהם חשיבה יצירתית בהגדרות היסוד שלהם, אך פעמים רבות הם נשארים ברמה אינטואיטיבית ואקראית, כך שלא ניתן לשחזר אותם כהצלחות חינוכיות לעתיד. "החשיבה על החשיבה" (היצירתית) שנעשתה השנה ברמת המטה נועדה לתת לכם כלים סדורים ויעילים לשחזור הצלחות ולמידה מהן ברמת הכיתה משנה לשנה.

אנו מזמינות ומזמינים אתכם לבקר באופן רציף ושוטף במרחבים הפדגוגיים של אגף אומנויות, להתעדכן, להתעשר ולהיות בקשר. מדריכי ומדריכות האגף הארציים והמחוזיים עומדים לרשותכם בכל דבר ועניין מקצועי, לדוגמא: חינוך מיוחד, סטאז' וחונכות, גפ"ן, קהילות מורים, תכניות לימודים, השתלמויות ופיתוח מקצועי ועוד. במרחב הפדגוגי ובחוזרי המפמ"ר תמצאו את פרטי ההתקשרות של כולנו.

מאחלת לנו שנה טובה, מבראה, מרגיעה, מלאה בשפע של טוב, קשר ותמיכה, חיבור לאדם ולרוח, יצירה פורייה, השכלה רחבה והמון אהבת חינוך.

שלכם, ד"ר סיגל ברקאי, מנהלת אגף אומנויות.

מתווה תכנית הלימודים במוזיקה ואופני הערכה

מודל הלימודים במגמת המוזיקה לניגשים בשנים תשפ"ה:

נושאי הלימוד, הן בליבה והן בהתמחות, מתחלקים בין:

משימות להערכה בית ספרית (יחב"ס) 50% מספר שאלון 048283	בחינה חיצונית (היבחנות חיצונית בלבד בתשפ"ה) 50% מספר שאלון 048387
תורת המוזיקה התמחות 5%	תורת המוזיקה (+פיתוח שמיעה ריתמי) ליבה 15%
פיתוח שמיעה 8%	תולדות היצירה המוזיקלית ליבה 12.5%
תולדות היצירה המוזיקלית התמחות 10%	תורת המוזיקה התמחות 15%
ביצוע 17%	תולדות היצירה המוזיקלית התמחות 7.5%
הרחבה לבחירת הרכז/ת 10%	

* שאלון בגרות ראשי (בו מופיע הציון הסופי לתלמידים) מספר 048580
יודגש כי מתוך המשימות הבית ספריות ייבחרו נושאים אשר יוערכו בהתאם למתודות ההערכה החלופית (תלקיט, PBL, חקר וכו'). על הרכזים למלא מחוונים עבור נושאים אלו על מנת לשקף פעילות זו וליצור סטנדרטיזציה במתן ציון הבגרות.

טבלת נושאי חובה לבגרות החיצונית תשפ"ה-תשפ"ו

פרק הליבה – תולדות היצירה המוזיקלית:

1. תישאל שאלה על כל אחת מיצירות החובה. יש לענות על שתי שאלות מתוך שש.
2. יש ללמד יצירה אחת מכל תקופה, כמפורט בטבלת נושאי החובה לעיל.
3. לתשומת לבכם, בפרק ההתמחות תקופות ימי הביניים והרנסנס יופיעו באותו סעיף – תלמיד שענה על אחת מהן בפרק הליבה, לא יוכל לענות על תקופות אלו בהתמחות.

פרק ההתמחות ה- "קלאסי":

1. יש לבחור תקופת התמחות וללמד את שתי היצירות מתוכה לעומק. בבחינת הבגרות תישאל שאלה על כל אחת מיצירות ההתמחות.
2. אין לבחור בשאלות מאותה תקופה שענית בפרק הליבה.
3. בפרק ההתמחות תקופות ימי הביניים והרנסנס יופיעו באותו סעיף – תלמיד שענה על אחת מהן בפרק הליבה, לא יוכל לענות על תקופות אלו בהתמחות.

פרק ההתמחות ב-פופ-רוק:

א. הבלוז ותרומתה של המוזיקה האפרו-אמריקאית	התהוות המוזיקה הפופולרית באמריקה, מראשית המאה ה-20 ועד הולדת הרוקנרול בשנות ה-50.
ב. ראשית הזמר העברי עם תקומת המדינה, והלהקות הצבאיות עד סוף שנות ה-60	צמיחת הרוק הישראלי בשוליים ובמסד משנות ה-60 והתבססות עד אמצע שנות ה-90.
ג. עליית הרוק באנגליה "והפלישה הבריטית" הגדולה	הרוק באמריקה בשנות השישים – המחאה הגדולה ופסטיבל וודסטוק
ד. שנות השבעים והשמונים (א) – שולים ומרכז, רוק כבד, פסיכדליה ופאנק	שנות השבעים והשמונים (ב) – גלאם ורוק המתקדם

פרק ההתמחות ב-ג'אז:

1. מתווסף פרק הג'אז משנות ה-60 אל שאלות הבגרות – ג'אז מודאלי, ג'אז חופשי, מוזיקה לטינו-אמריקאית והג'אז באירופה.
2. יורדת שאלה 27 שעסקה בתולדות הג'אז מתוך השוואת ביצועים כדרך לדיון במרכיבים המוזיקליים, ובמקומה תתווסף השאלה על פרק הג'אז משנות ה-60.

פרק ההתמחות במוזיקה ערבית:

1. חלוקה לחטיבות: חטיבה 1 – מוואשח + סמאעי, חטיבה 2 – קצידה + מעזופה, חטיבה 3 – טקטוקה + לונגה.
2. במסגרת האנליזה ישנו ניתוח קטע הכולל התייחסות למקאם, למבנה המקאם, למודולציה, למלודיה, לאיקאע, לזיאנר, ולטקסט אם ישנו.

יש להיערך לכך ולהכין את התלמידים בהתאם

קישור לפורטל עובדי הוראה – הפדגוגיה של מוזיקה:

תוכנית לימודים, בגרות רסיטל, הערכה חלופית, עבודת גמר, ועוד

קישור לפורטל עובדי הוראה – חומרי הוראה ולמידה:

שיעורים מוקלטים, מצגות נלוות, חומרי לימוד – מחולק לפי תחומי לימוד

הבדלים בהיבחנות בשנת תשפ"ו (חזרה לתוכנית תשפ"ד המקורית):

פרק הליבה:

1. יש לענות על שאלה אחת מבין השאלות 1-3 ועל שאלה אחת מבין השאלות 4-5 (זאת בתנאי שלא עונים על שאלה מאותה תקופה בחלק ההתמחות!).
2. השאלות אינן חייבות להופיע על פי הסדר הכרונולוגי של התקופות. דוגמא לסדר אפשרי: יכולות להופיע בשאלות 1-3 הרומנטיקה, המאה ה-20, והרנסנס, ובשאלות 4-5 הבארוק והקלאסיקה.
- *כל סדר אפשרי יכול להופיע***
3. יש ללמד יצירה אחת מכל תקופה, כמפורט בטבלת נושאי החובה לעיל.
4. לתשומת לבכם, בפרק ההתמחות תקופות ימי הביניים והרנסנס יופיעו באותו סעיף – תלמיד שענה על אחת מהן בפרק הליבה, לא יוכל לענות על תקופות אלו בהתמחות.
5. ישנן יצירות שעשויות לא להופיע בכלל.

פרק ההתמחות ה- "קלאסי":

1. יש לבחור תקופת התמחות וללמד את שתי היצירות מתוכה לעומק. בבחינת הבגרות יישאלו שתי שאלות על כל תקופה, ללא התחייבות ליצירה/יצירות עליהן יהיו השאלות.
2. אין לבחור בשאלות מאותה תקופה שענית בפרק הליבה.
3. בפרק ההתמחות תקופות ימי הביניים והרנסנס יופיעו באותו סעיף – תלמיד שענה על אחת מהן בפרק הליבה, לא יוכל לענות על תקופות אלו בהתמחות.
4. כל יצירות הליבה יכולות להופיע גם בהתמחות. ישנן יצירות שעשויות לא להופיע בכלל.

מודל ההיבחנות החיצוניות במגמת המוזיקה לניגשים בשנת תשפ"ז:

קישור לשינוי מבנה בחינת הבגרות

קישור לטבלת נושאי חובה לבגרות החיצונית תשפ"ז

קישור לספר מושגי היסוד לבגרות החיצונית תשפ"ז

בשנת תשפ"ז (היבחנות לתלמידים המתחילים כעת את לימודי המגמה – כיתה י') ישתנה מבנה בחינת הבגרות החיצונית:

פרק הליבה

פרק הליבה יהיה מורכב משאלות על מושגים מסוגים שונים: מושגים למוזיקאים, מושגים תקופתיים, וסוגות מוזיקליות. מושגים אלו יילמדו כחלק מלימודי תולדות המוזיקה וכן תורת המוזיקה, אך השאלות שיישאלו תהיינה כלליות.

בתחום תורת המוזיקה בפרק הליבה, נוסף על המושגים שיתווספו מעולם תורת המוזיקה, יישאלו שאלות בנייה תיאורטית ושאלות ניתוח הרמוני.

נוסף על כך, יתווסף חלק מתחום פיתוח השמיעה: הכתבה מלודית, והרמוניה - זיהוי אקורדים.

פרק ההתמחות

בכל אחד מפרקי ההתמחות יילמדו יצירות חובה ונושאים בפירוט בטבלת נושאי החובה לבגרות לעיל. במסגרת פרק זה יישאלו מספר שאלות:

1. שאלה השוואתית – שאלה המכילה יצירה שאינה מוכרת (unseen, unheard) אך מכילה את נושאי הלימוד (לדוג': פוגה אחרת, מדרגל אחר). שאלה זו מבקשת מהתלמידים לערוך השוואה בין היצירה שאינה מוכרת לבין יצירות החובה שנלמדו.
2. שתי שאלות תקופתיות – שאלות זיהוי העוסקות בהקשרים היסטוריים: תקופה, מלחין, ז'אנר, גוף מבצע, וכו'. לאחר זיהוי שם היצירה והמלחין משמיעה, יש לפרט על ההקשרים ההיסטוריים.
3. שאלת ניתוח – שאלה מסועפת הכוללת אנליזה צורנית, טונלית, הרמונית, ומלודית.
4. שתי שאלות פיתוח שמיעה ריתמי – בדומה לבחינה הקיימת: זיהוי משקלים והכתבה ריתמית.
5. שאלת פיתוח שמיעה הרמוני – מהלך הרמוני קצר דיאטוני.

יחב"ס / יחידות הרחבה

יחידה בית ספרית/יחידות הרחבה לבחירת הרכז **בית ספרי - התמחות.**

- א. חלק מהמשימות הבית ספריות, שאינן משימות ביצוע נבחרות ע"י מרכזי המגמות בהתאם לאופייה של המגמה ואמורות להילמד בשיטות הערכה חלופית (תלקיט, PBL, חקר וכו'), ובכלל זה גם דרכי הערכתן. בדומה לכל יחידה בית ספרית, גם יחידה זו תוערך ותימסר בכפוף למחווין ברור ובהיר.
- ב. גיבוש וניסוח תכנית הלימודים ביחב"ס, הוראתה, בחינתה והערכתה הינה בידי רכז המגמה וצוות המורים ובלבד שעברה יעוץ ואישור מקדים של הפיקוח המוזיקלי.
- ג. מגוון הנושאים ותחומי הדעת האפשריים ביחידה זו הינו אין סופי כמעט, וזו הזדמנות עבור רכזי המגמות ל"חלקת אלוהים" המשקפת את תחומי התמחותם הייחודיים מחד ופרופיל התלמידים במגמה ומגבלותיה/חוזקותיה מאידך.
- ד. יחידה זו יכולה להיות הרחבה והעמקה (מסורתיים) של נושאי תורת המוזיקה, תולדות המוזיקה, הרכבים, או נושא ייחודי המאפשר הרחבת אופקים נוספת. יחידה זו יכולה לכלול גם 10% להערכת הרכזים (ראה טבלה בתחילת המסמך).
- ה. על הרכזים למלא מחווונים שישקפו את אופן הערכה של היחב"ס על מנת לשקף וליצור סטנדרטיזציה במתן ציון הבגרות.

הנחיות לרכז/ת המגמה

עדכון נתוני מגמה

יש למלא את טופס דיווח נתוני מגמת המוזיקה לשנת תשפ"ד עד ה-1 בנובמבר 2024.

קישור לטופס

במקביל עד ה-31 באוקטובר יש להנחות את הנהלת בית הספר להיכנס למצבת התלמידים במנב"ס ולדווח את מכסת התלמידים במקצוע מוזיקה (סמל מקצוע 4011).

רק הלימה בין הטופס המקוון שממלאי רכזי המוזיקה לבין מצבת התלמידים במנב"ס תאפשר קבלת התקצוב העדכני.

תקצוב מגמות המוזיקה בתשפ"ה יהיה בהתאם לתקצוב אשר אושר כבר בשנת הלימודים תשע"ז. התקצוב ייקבע בהתאם למספר התלמידים הלומדים במגמת המוזיקה ויעמוד על 0.34 ש"ש לכל תלמיד במגמה.

תכנית סמסטר ראשון בתיכון

בשנת תשפ"ה אנו פותחים תכנית בה יתאפשר לכל תלמיד ותלמידה ללמוד קורס אקדמי, משולב דיגיטל, שיהווה חלק מתכנית הלימודים הנלמדת לבגרות. הקורס ילמד בבית הספר במסגרת הכיתתית, בהוראה, ליווי ותמיכה של המורים. הבחינה תתקיים במוסד האקדמי ותהווה חלופה חלקית של הבגרות במקצוע הנבחר בתוספת בונוס שינתן על הציון האקדמי. תכנית זו תיצור גשר לאקדמיה תוך נתינת הזדמנות שווה לכלל התלמידים. התכנית תאפשר לתלמידים לרכוש כלים ללמידה עצמאית ולמיומנויות המאה ה-21 יחד עם צבירת נקודות זכות לאקדמיה. במקביל, התכנית תזמן למורים אפשרויות לרכישת ידע עדכני ורלוונטי בתחום הדעת, ולהרחבת ארגו הכלים הפדגוגי והטכנולוגי. המורים המשתתפים בתכנית יחויבו בפיתוח מקצועי. לפרטים נוספים ניתן לפנות לאתר התכנית

מידע חיוני נוסף

- המרחב הפדגוגי שודרג והפך להיות מקור המידע הרשמי של מגמות המוזיקה: בתחום הפדגוגי (תוכניות לימוד וצורת היבחנות) ובתחום חומרי ההוראה והמידה (שיעורים מוקלטים, מצגות, וכו'). תיקיית הדרייב השיתופית עוסקת כעת בשיתוף חומרי למידה, קורות חיים, וסדנאות בלבד.
- הבגרות החיצונית מתקיימת בפורמט מקוון - iTest. אורכה שלוש שעות. במהלך השנה יפורסמו בחינת תרגול אחת (בחודש דצמבר), ובחינת הדמיה (לפי לוח"א ארצי). במסגרת הבגרות ישנו שימוש בתוכנת Musescore – יש לעדכן לגרסה 4 של התוכנה ולהמשיך לעבוד עם התלמידים על השימוש בתוכנה.
- התאמות וחינוך מיוחד: קישור לחוזר רשמי. תלמידים הנזקקים להתאמות - יש לפנות בתחילת השנה (תלמידי י"ב) לוועדת חריגים בחינוך המיוחד באמצעות צוות הייעוץ הבית ספרי. תשובה מפורטת מתקבלת באמצעות מכתב.
- הצטיידות בגפ"ן: ניתן לרכוש ציוד למגמה באמצעות הגפ"ן. יש לבחור ב-"אומנות" ברשימת המענים <הצטיידות מגמות אומנות> לבחור במגמת מוזיקה ולכתוב את העלות הנדרשת.
- פרק התמחות בהפקה מוזיקלית – בשנים הקרובות מתוכנן להיכנס פרק התמחות נוסף בבגרות החיצונית, בנושא הפקה מוזיקלית. אנו נערכים לכך בכתיבת חומרי לימוד מסודרים והכנת דרישות ציוד למגמות

שיבחרו בנושא זה. חשוב לציין כי לא מדובר ביחידה בית ספרית, כי אם בפרק התמחות בדומה לגיאז, פופ-רוק, ומוזיקה ערבית. מגמות שיבחרו בהתמחות זו, יוכלו לבחור יחידה בית ספרית אחרת.

- **מסגרת שעות שנתית וסמסטריאלית עבור מגמת מוזיקה – מינימום**
- **תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה** – חומרי למידה, יחידות הוראה, סרטונים וכלי הערכה לכל שכבות הגיל ובכל המגזרים.
- **צפיין בחינות הבגרות** – קישור לצפייה בבחינות העבר המתוקשבות במוזיקה (החל משנת 2017).
- **גבייה ותשלומי הורים** – לתשומת ליבכם, חל שינוי באופן הגבייה וישנו מדרג חדש לתשלומי הורים אפשריים בכל מגמה. לפרטים מלאים ניתן לקרוא בחוזר מנכ"ל משרד החינוך: במסמך **"תשלומי הורים"** – סעיף 5.9 (טבלאות), ובמסמך **"נוהלי הוועדה"** – סעיף 6 (הגדרות מסלול ייחודי, כיתה ייחודית, ומגמה ייחודית).
- **אנתולוגיה** – האנתולוגיה עודכנה במילים חמות ובחיבור אנתולוגיית הפופ-רוק והגיאז. גם השנה יש לרכוש את זכויות השימוש באנתולוגיה המקוונת – **בעלות של 700 ₪ לשנה למגמה**. התשלום יוסדר באמצעות "קהילה מנגנת" ויאפשר לכלל תלמידי המגמה שימוש בחומרי האנתולוגיה (ניתן גם לרכוש באמצעות גפ"ן ב-750 ₪). הכניסה לאתר האנתולוגיה החל משנת תשפ"ד תהא בהזדהות משרד החינוך ו/או הזדהות אחידה לתלמידי ומורי המגמה.
- **מעורבות אישית חברתית** – ניתן לקבל הכרה על 30 שעות של פעילות מוזיקלית והופעות הקהילתיות בביה"ס ובישוב במסגרת המעורבות האישית החברתית. כמו כן, החל משנת תשע"ז הוכרו **תוכניות נוספות** בנושא מעורבות חברתית למגמות המוזיקה.
- **התמחות והשתלבות בהוראה** – פירוט שלב הכניסה להוראה למורים חדשים ותפקידי החונך למורים החונכים – באתר **סטאז'קל**
- **חוברת תרגול בהרמוניה** (כתב וערך: גיל עברון) – חוברת ללימוד ותרגול הרמוניה המותאמת לתוכנית הלימודים לבגרות - ניתן לרכוש את החוברות במסגרת "תכנית השאלת ספרים". **לרכישה**.
- חשיבות טיפוח הקשר בין מגמות המוזיקה ובין הקונסרבטוריונים / מרכזי המוזיקה ביישוב - **להלן מסמך ההסדרה בין מגמות מוזיקה לקונסרבטוריונים**.
- **רסיטל בגרות תשפ"ה** – פרטים ונהלים בחוזר המפמ"ר לעניין הרסיטלים, פירוט הנחיות, מחוונים, ועבודות רסיטל לדוגמא **במרחב הפדגוגי**.
- **שמירה על קשר** – אתם מתבקשים לפנות לפיקוח באמצעות **הדואר האלקטרוני** או דרך המדריך/ה הישירה שלכם.
- **למידה משמעותית בתחום הדעת מוזיקה** - נמשיך את יישום הלמידה בפיתוח מקצועי, שיתמקד הן בשיטות ההוראה - PBL, תלקיט למידה עצמאית, למידה שיתופית, SEL, (למידה חווייתית רגשית) והוראה רב תחומית והן בשיטות הערכה.
- **שימוש ביישום my test box**: היישום לשימוש המורים ללא עלות, מטרתו לעזור לכם המורים לבנות בחינה עתירת מדיה, שמדמה את בחינת הבגרות, כך שתהיה הלימה בין תהליכי הלמידה ותהליכי ההיבחנות.
- **קישור לעלוניים – בצליל מקוון**.
- **שירה קהילתית: שירה ברוח קולולס** (עיבודים ופסי קול), סרטוני הדרכה לשירת המונים (**חלק א'**, **חלק ב'**), **אתר שירו**.

הדרכה על הערכה

המהלך של ההדרכה על הערכה הינו של כלל המשרד ולא של תחום דעת - מוזיקה. אנחנו בעיצומו של תהליך משמעותי של הערכה בית ספרית (בתחום דעת מוזיקה הערכה בית ספרית הינה בהיקף של 50%).

משרד החינוך נערך באמצעות המפמ"רים וצוותי ההדרכה לבניית מהלך סדור בתחום ההדרכה על ההערכה. לא מדובר על תהליך חד שנתי אלא על תהליך רב שנתי.

ככלל, העדר מקצועיות בתחום הערכה יוצר תדמית בעייתית לכל מקצוע מול התלמידים והמנהלים. מטרת המערכת היא דיוק מקסימלי בתחום הערכה, גם כשההערכה מתבצעת ע"י בית הספר.

דרכי העבודה בתחום :

- ביקורי מגמה - באמצעות צוות ההדרכה או נבקר במגמות וגם נקיים מפגשים מקוונים.
- עבודה מול מדריכים - נחזק את התהליך והקשר הקהילתי שהתחיל השנה בין המדריכים והמגמות עליהן הם אחראים.
- **קולו** – כלי עזר להתבוננות על תהליך עיצוב ההוראה במגמה. כלי זה פותח במיוחד כדי לסייע לרכזי המגמות לנהל את התהליכים הפדגוגיים במגמה, תוך בניית תוכנית הלימודים מתוך התפיסה הפדגוגית.

מטרות בטווח הקצר והארוך של ההדרכה על הערכה :

- ✓ בדיקת המודלים הקיימים במתווה ההערכה.
- ✓ יצירת מאגר דוגמאות לכל מודל במתווה.
- ✓ דיוק הקריטריונים בפיתוח מבחנים: יחס בין מרכיבי הידע למרכיבי המיומנויות, ניסוח בהיר, שאלות סגורות ופתוחות, פריטי בחינה עתירי מדיה (סרטונים) וכו'.
- ✓ דיוק הקריטריונים במחוננים לבחינות: מרכיבי התשובות ומשקליהם, הגדרות מפורטות לתשובה מלאה, לתשובות חלקיות ולתשובות שאינן מתקבלות, תוך הדגמה ממבחנים.
- ✓ דיוק הקריטריונים במחוננים של חלופות בהערכה: הערכת תהליך העבודה, הערכת תוצרים, הערכת המיומנויות, הערכת מרכיב הידע, הערכת עבודת צוות, פרזנטציה, כושר ביטוי, שפה וכו'.

גישת צוותי ההדרכה: שיח מבוסס אמון ומקצועיות.

השתלמויות, כנסים וימי עיון במוזיקה

שמו את היום

להלן פירוט מועדי אירועים מרכזיים בשנת הלימודים:

- אוקטובר 2024 - תהוד"ה – תכנית לקידום הוראה דיגיטלית היברידית בהחמרה:
13/10 – עכו, 15/10 הרצליה, 29/10 יבנה
- 19-21 בנובמבר 2024 - פסטיבל נוכחות - מגמות האומנויות במוזיאון ארץ ישראל בתל אביב
- 24 בנובמבר 2024 - יום העשרה לתלמידי מגמות המוזיקה במכללת לוינסקי-וינגייט
- 29 בדצמבר 2024 - חופשת חנוכה – יום עיון מורות ומורי מגמות המוזיקה
- ינואר 2024 - בחינת תרגול במבנה בחינת הברגרות
- פבר' -אפר' 2025 - מועדי בחינות רסיטל (יש לשלוח עד סוף נוב' מועדי ערבי מגמה /
/סמינרים/טיולים שנתיים אם רוצים התחשבות בקביעת המועד)
- 11 בפברואר 2025 - כנס מגמות ראשון בבית היוצר – מיקי גבריאליוב
- 18 בפברואר 2025 - כנס מגמות שני בבית היוצר – איה כורם
- 20 בפברואר 2025 - יום שיא לתוכנית העשרה שנתית בתחום הגוספל – ראש העין
- 25 בפברואר 2025 - יום מגמות ארצי בתזמורת הפילהרמונית הישראלית (תוכנית מפתח)
- 27 בפברואר 2025 - כנס הרכבי רוק / פופ / מטאל / פאנק ברימון
- 3 במרץ 2025 - כנס מגמות שלישי בבית היוצר - אלון עדר
- מרץ-אפר' 2025 - בחינת הדמיה – תאריך יתקבל מאגף הבחינות
- מאי-יולי 2025 - בחינת הברגרות המתוקשבת
- 2 יולי 2025 - יום עיון רכזי מגמות

השתלמויות צפויות בשנת תשפ"ה

- איחוד מול ייחוד - AI – בינה מלאכותית
 - עם הפנים לברגרות תשפ"ז – השתלמות על תוכנית הלימודים החדשה
 - השתלמות למידת עמיתים – מותנית באישור תקציבי
 - איחוד מול ייחוד – חשיבה יצירתית – מותנית באישור תקציבי
 - הרכבים ופיתוח שמיעה (השתלמות עם לינה כדוגמת בית יציב/שלומי) – מותנית באישור תקציבי
 - השתלמות קהילות מנצחים של נתלי גולדברג – קהל היעד העיקרי הוא מורים ביסודי
- מועדי השתלמויות יפורסמו באמצעות הדוא"ל בכפוף לאישור התקציבי והנחיות האגף לפיתוח מקצועי.

צוות הפיקוח וההדרכה על לימודי המוזיקה תשפ"ה

שם	תפקיד	טלפון נייד	מייל
בצלאל קופרווסר	מפמ"ר מוזיקה	050-3199367	betsalelku@education.gov.il
בר ערמון	מדריך ארצי למגמות המוזיקה	054-2440894	bararmon@onomusic.org
יעל טאוב	מדריכה מרכזת ארצית ורסיטלים	052-8931467	recitalim@y-noam.com לרסיטלים yaeljm@gmail.com למגמות
ענת אלפן חזות	מדריכה ארצית למגמות	052-3756690	Anatalpan@gmail.com
גיל עברון	מדריך ארצי למגמות ולתורת המוזיקה הקלאסית	050-5733320	gilevron7@gmail.com
ד"ר מיכל פרנקל	מדריכה ארצית למגמות ולכנסי הרכבי מגמות	050-8439823	michalfrankel01@gmail.com
ד"ר שרה לאור	מדריכה ארצית למגמות, לאנתולוגיה ועבודות גמר	050-6496871	laorsara@gmail.com
שני זפרני פוקסמן	מדריכה ארצית למגמות ולאקדמיה בתיכון	054-6466446	shanyzcom@gmail.com
מירה עאזר	מדריכה ארצית למגמות בחברה הערבית	054-5247178	Mira.azar@gmail.com
רנה כלף	מדריכה ארצית למגמות בחטיבות הביניים	052-8358954	rinach66@gmail.com

צוות הפיקוח שמח ללוות אתכם במסגרת פגישות אישיות, מחוזיות והשתלמויות

בברכה,

בצלאל קופרווסר
מנהל תחום דעת מוזיקה
וצוות הפיקוח על הוראת המוזיקה